

ють лише частково, є суперечливими, дискретними, що й вимагає їх детального аналізу та вдосконалення, оскільки саме держава здатна не лише підтримувати, а й має ініціювати розробку та запровадження відповідних умов середовища бізнесу

Висновки

Отже, розв'язання існуючих проблем розвитку підприємництва в Україні, створення сприятливого підприємницького середовища потребують удосконалення державної політики в галузі сприяння підприємництву, насамперед, за рахунок: удосконалення правових, економічних і організаційних умов для сталого розвитку підприємництва як важливого чинника розвитку і структурної перебудови економіки; цілеспрямованого формування системи державної та суспільної підтримки підприємництва шляхом відповідного програмного забезпечення, розширення сектору надання інфраструктурних послуг (інформаційно-консультативних, маркетингових тощо); стимулювання розвитку інноваційних підприємств, розвиток конкуренції на ринку товарів та послуг шляхом удосконалення податкового, трудового законодавства, стратегії і програм інноваційного розвитку; ініціювання фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів, а також нових джерел фінансування підприємницької діяльності, у першу чергу за рахунок власних можливостей підприємств, які ефективно розвиваються; формування розвинутої інфраструктури підприємництва на загальнодержавному, регіо-

нальному і місцевому рівнях; створення прошарку підприємців-власників шляхом формування стимулів для саморозвитку підприємництва.

Список використаних джерел

1. Економіка і планування бізнесу. Наукове видання / Наукові керівники: д.е.н., проф. Кучеренко В.Р., д.е.н., проф. Бутенко А.І. – Одеса, 2004. – 458 с.
2. Войнаренко М.П. Організація підприємницької діяльності: Уч. пос. – СПб.–Хм., 2001. – 392 с.
3. Говорушко Т.А. Мале підприємництво у Харчовій промисловості України: [монографія] / Т.А. Говорушко. – К.: НУХТ, 2007. – 391 с.
4. Курмаєв П.Ю. Теоретичні аспекти управління соціально-економічним розвитком регіону / П.Ю. Курмаєв // Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. Вип.4 / Наук. ред. І.К. Бондар. – К., 2008. – С. 154–155.
5. Селіверстова Л.С. Аналіз ефективності податкового механізму державного регулювання підприємств малого бізнесу // Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання. – 2014 – №4. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3377>
6. Ткаченко Т.П. Особливості формування підприємницького середовища в Україні у пострадянський період / Т.П. Ткаченко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 9 (63). – С.128–135.
7. Єфіменко Т.І. Сприятливе підприємницьке середовище і соціальна відповідальність підприємництва / Т.І. Єфіменко // Збірник доповідей Всеукраїнської конференції. – 2010 – Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.confcontact.com/20100916/ek_efimenko.htm

УДК 336.71

Ю.І. СТРИЛЬЧУК,

аспірант кафедри банківської справи ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Банківське кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку

У статті розглядається вплив банківського кредитування населення на забезпечення сталого розвитку у контексті досягнення окремих цілей сталого розвитку.

Ключові слова: банківський кредит, банківське кредитування населення, сталий розвиток, економіко-математичне моделювання.

Ю.И. СТРЕЛЬЧУК,

аспірант кафедры банковского дела ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»

Банковское кредитование населения в обеспечении устойчивого развития

В статье рассмотрено влияние банковского кредитования населения на обеспечение устойчивого развития в контексте достижения отдельных целей устойчивого развития.

Ключевые слова: банковский кредит, банковское кредитование населения, устойчивое развитие, экономико–математическое моделирование.

Y. STRILCHUK,

postgraduate student, Department of Banking Kiev National Economic University named after Vadym Hetman

Bank lending to individuals in the sustainable development

The article is devoted to the influence of bank lending to individuals on the sustainable development of the country and its particular goals achievement.

Keywords: bank loan, bank lending to individuals, sustainable development, economic and mathematical modeling.

Постановка проблеми. Економічний розвиток країни виступає важливою передумовою для успішної конкурентної боротьби в глобальному економічному середовищі, а також слугує основою для економічного зростання. Питання забезпечення сталого розвитку стоїть на порядку денному більшості країн світу. В наш час відбувається активний перехід до моделі сталого розвитку. Значну роль при цьому відіграє банківське кредитування і, зокрема, кредитування населення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема економічного розвитку набула поширення в економічній думці. Досягненню сталого розвитку приділяється значна увага в науковому доробку вітчизняних та зарубіжних вчених, міжнародних організацій. Вивченню особливостей банківського кредитування населення присвячені праці таких авторів як М. Д. Алексеєнко, О. Д. Вовчак, В. І. Міщенко, Г. С. Панова, М. І. Савлук та інших. Разом з тим місце та роль банківського кредитування населення у забезпеченні сталого розвитку потребує подальшого дослідження.

Метою статті є визначення впливу банківського кредитування населення на досягнення окремих цілей сталого розвитку.

Загальноприйнятими визначенням сталого розвитку, яке було вперше опубліковане у доповіді Всесвітньої комісії з довкілля та розвитку «Наше спільне майбутнє» у 1987 році, є таке: «сталлий розвиток — це розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [8, с. 7]. На відміну від теорії економічного зростання парадигма сталого економічного розвитку передбачає врахування екологічних, економічних та соціальних складових розвитку у комплексі.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення сталого розвитку неабияку роль відіграє економічна складова, оскільки результати діяльнос-

ті бізнесу впливають на екологічну та соціальну складові. Важливе значення у вирішенні проблем сталого розвитку має банківська система, зважаючи на те, що кредитори приймають рішення щодо пріоритетних галузей, у які направляються кошти, тим самим стимулюючи їхній розвиток. Необхідно звернути увагу на те, що банківське кредитування населення має значний вплив на економічну та соціальну, а також екологічну сферу. Банківське кредитування населення пропонуємо розглядати як процес, який складається з послідовних дій банку, за допомогою яких реалізуються економічні відносини між банком–кредитором і позичальником–фізичною особою, що виникають з приводу передачі останньому вартості у користування на умовах поверненості, строковості та платності [5, с. 45]. Банківське кредитування населення передбачає кредитування фізичних осіб для задоволення виключно особистих потреб, непов'язаних з підприємницькою діяльністю [4].

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН для прийняття Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року. В Україні також розпочалась робота зі встановлення цілей сталого розвитку (ЦСР) на 2016 — 2030 роки, відповідних завдань та показників для моніторингу досягнення цілей. Перелік ЦСР був офіційно затверджений на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року [7].

Необхідно зауважити, що кожна із поставлених цілей передбачає ряд завдань, на виконання окремих з яких безпеосередньо впливає банківське кредитування населення, вибір банками пріоритетних напрямків у даному сегменті бізнесу.

Розвиток банківських програм кредитування населення на отримання освіти виступає одним із шляхів виконання таких завдань як «До 2030 року забезпечити для всіх рівний доступ до не-

дорогої та якісної професійно–технічної та вищої освіти», «До 2030 року істотно збільшити число людей, які володіють затребуваними навичками, у тому числі професійно–технічними навичками, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю», а також «До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок» [7]. В даний час програми освітнього кредитування в Україні не досить поширені на відміну від зарубіжної банківської практики. Кредитування навчання несе у собі значні ризики, вищі порівняно з іншими видами кредиту, передбачає тривалий термін користування отриманими коштами, а також повернення коштів переважно після закінчення навчання, коли позичальник матиме роботу та джерело постійного доходу, що є несприятливим фактором розвитку даного напрямку кредитування. Менший кредитний ризик може бути у разі кредитування не студентів, а їхніх батьків, які вже мають певний рівень доходів і можуть погашати борг без встановлення пільгового періоду. Доступ населення до освіти є одним із важливих чинників, які дозволяють формувати освічену націю, що веде у свою чергу до розвитку різних галузей промисловості, науки, техніки, охорони здоров'я, оскільки від якості освіти залежить створення інновацій та їхнє впровадження. Перспективним напрямком для України може бути запровадження короткострокових кредитів для населення, цільовим призначенням яких є оплата тренінгових курсів, програм підвищення кваліфікації в Україні чи закордоном. Позичальниками у даному випадку виступають не студенти, а люди, у яких є доходи, але немає достатніх заощаджень для забезпечення оплати своїх навчальних потреб. Доцільно для банків розглядати перспективи співпраці з освітніми установами, розробки партнерських програм кредитування, що дасть змогу розширити клієнтську базу і отримати новий напрямок прибуткової діяльності.

Завдання сталого розвитку «До 2030 року забезпечити загальний доступ до достатнього, безпечного і недорогого житла й основних послуг» має також соціальний характер, оскільки сприяє покращенню життєвих умов населення. Однак, його досягнення можливе лише за умови інтеграції державного та приватного секторів. Розвиваючи банківське кредитування населення на придбання житла можна пришвидшити

досягнення поставленого завдання. Проте, кредити на придбання нерухомості зазвичай довгострокові і передбачають значні суми коштів, що передаються позичальникам. Саме тому вимоги до платоспроможності позичальників вищі, що слугує певним бар'єром для доступу населення до кредитів. Одним із напрямків розвитку даного виду кредитування можемо виділити партнерські програми між банками та будівельними компаніями у рамках яких позичальникам надаються певні пільгові умови щодо кредитування з метою придбання житла конкретного забудовника. Обсяги іпотечних кредитів почали зростати з 2013 року, проте така тенденція спричинена не реальним приростом кредитів, а тим, що внаслідок падіння курсу гривні обсяги кредитів у перерахунку в гривневому еквіваленті збільшилися [3, с. 44].

За допомогою банківського кредитування населення можуть бути зроблені зрушення у досягненні деяких цілей сталого розвитку, що стосуються збереження довкілля. З метою виконання таких завдань сталого розвитку як: «До 2030 року подвоїти глобальний показник підвищення енергоефективності» та «Раціоналізувати неефективне субсидування використання викопного палива, що веде до його марнотратного споживання» [7] може бути використано програми банківського еко–кредитування населення. Цільовим призначенням при таких програмах є придбання та встановлення енергозберігаючих матеріалів, технологій, обладнання, утеплення будинків тощо. В Україні такі програми кредитування населення запровадили деякі банки. Даний напрямок кредитування є досить перспективним та дозволяє прискорити досягнення певних цілей сталого розвитку, сприяє виробництву електроенергії з альтернативних джерел, поширенню використання енергозберігаючих технологій серед населення, що веде до зменшення використання невідновлюваних природних ресурсів.

Наступне завдання у рамках цілей сталого розвитку, виконанню якого може сприяти банківське кредитування населення є таке «До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у перерахунку на одну особу населення». Забезпеченню виконання даного завдання може слугувати кредитування населення на придбання електромобілів, які не мають викидів шкідливих речовин у атмосферу. Збільшення кількості електромобілів сприятиме зменшенню забруднен-

ня та покращенню якості повітря. З огляду на це даний напрямок кредитування має перспективи розвитку. Варто зауважити, що кредитування на придбання електромобілів може бути розширене завдяки створенню партнерських програм з автосалонами. Отже, банківське кредитування населення за розглянутими напрямками має позитивний вплив на екологічну та соціальну складову сталого розвитку країни, на досягнення прийнятих Україною окремих цілей сталого розвитку.

Можемо зробити висновки, що банківське кредитування населення повинно розвиватися у різних напрямках, які лише зароджуються в Україні для сприяння досягнення завдань та цілей сталого розвитку. Слід зауважити, що впровадження банком пільгових програм кредитування показує корпоративну соціальну відповідальність банку і залежить виключно від його стратегії, менеджменту. Банківське кредитування населення може виступати одним із інструментів досягнення поставлених завдань та цілей і використовуватися у складі державних заходів щодо забезпечення сталого розвитку.

Окрему увагу необхідно приділити впливу банківського кредитування населення на економічну складову сталого розвитку. Ціль сталого розвитку «Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх» передбачає ряд завдань, серед яких і такі, на виконання яких розвиток банківського кредитування населення має вплив, а саме: «Підтримувати економічне зростання на одну особу населення відповідно до національних умов і, зокрема, зростання валового внутрішнього продукту на рівні не менше 7 % на рік у найменш розвинених країнах»

та «Зміцнювати спроможність національних фінансових установ заохочувати і розширювати доступ до банківських, страхових і фінансових послуг для всіх» [7]. Розширення доступу до банківських послуг можливе за рахунок розвитку банківського кредитування населення, формування банками конкурентних пропозицій щодо кредитування фізичних осіб. У цьому сегменті одним з новітніх підходів є стратегічне партнерство. Такий напрям взаємодії банків на ринку кредитування населення є перспективним і має ряд переваг для кожної із сторін-учасників (банків-агентів, банків-кредиторів та позичальників-фізичних осіб). Запровадження практики bancassurance також надає переваги комплексного обслуговування та сприяє кращому задоволенню потреб клієнтів, слугує додатковим джерелом доходу для банку [6, с. 686]. Таким чином збільшується покриття населення банківськими продуктами, розширюється доступ населення до кредитних пропозицій банків. Отже, розвиток стратегічного партнерства між банками та іншими фінансово-кредитними установами сприяє виконанню завдань щодо сталого розвитку у частині розширення доступу населення до банківських та страхових послуг.

Банківське кредитування в цілому, а зокрема і кредитування населення, справляє вплив на забезпечення економічного зростання. Частка кредитів, наданих банками населенню протягом року, у ВВП дає можливість визначити вплив даного виду кредитування на ВВП, оскільки показує, яка частина ВВП викуповується за рахунок кредиту. Динаміка даного показника відображена на рис. 1.

Кредити, надані банками населенню, забезпечують зростання обсягів купівлі товарів та послуг, таким чином здійснюється стимулюваль-

Рисунок 1. Динаміка частки нових кредитів, наданих банками України населенню, у ВВП протягом 2005 — 2016 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [1, 2]

ний вплив банківського кредитування населення на формування ВВП. Період 2005 — 2007 рр. характеризувався зростанням частки кредитів, наданих населенню, у ВВП, після чого відбулося значне падіння даного показника до 4,98 % у 2009 р. Наступні 4 роки спостерігався приріст показника, що аналізується. Однак, у 2014 та 2015 роках знову відбулося падіння внаслідок зниження кредитування та одночасного зростання номінального ВВП. Мінімального значення частка кредитів, які надані банками населенню, у валовому внутрішньому продукті досягла у 2015 році і становила 3,09 %. Це свідчить про те, що в нашій країні існує значний потенціал для зростання ВВП завдяки збільшенню обсягів банківського кредитування населення. У 2016 та на початку 2017 року відновилася позитивна динаміка даного показника під дією поживлення попиту на споживчі кредити.

За допомогою економіко-математичного моделювання було обрано поліноміальну модель шостого степеня, що оптимально апроксимує емпіричні дані і може бути використана для прогнозування зміни ВВП внаслідок зміни обсягів банківського кредитування населення.

Оскільки вплив банківського кредитування на ВВП відбувається опосередковано через зміну ряду інших показників, то вважаємо за доцільне проаналізувати вплив зміни обсягів кредитування населення на динаміку роздрібного товарообороту та споживчих витрат населення. Кредити, надані банками населенню, сприяють зростанню платоспроможного попиту і збільшенню обсягів роздрібного товарообороту (рис. 2).

Обсяги роздрібної торгівлі в Україні в цілому мають тенденцію до зростання протягом 2007 — 2016 років. За період з 2007 по 2014 рік показники, що порівнюються мали однаковий вектор

розвитку, проте починаючи з 2015 він був різнонаправленим. Обсяг роздрібного товарообороту почав зростати вже у 2015 році, така тенденція зберігається і надалі. Це може бути пов'язано з тим, що банківське кредитування не так швидко відновлюється після різких коливань обмінного курсу. Варто зазначити, що наявність тісного зв'язку між обсягами банківського кредитування населення та обороту роздрібної торгівлі підтверджується за допомогою індекса кореляції між ними, який становить 0,94. У процесі моделювання було встановлено, що кредитування населення є фактором, який значно впливає на обсяги роздрібної торгівлі, оскільки зміна величини обороту роздрібної торгівлі на 88,23 % залежить від зміни обсягу кредитів, наданих банками населенню. Серед проаналізованих моделей було обрано поліноміальну модель шостого степеня, яка найкраще описує наявний зв'язок між даними показниками і може бути використана в подальшому для аналізу та прогнозування.

Для оцінювання впливу банківського кредитування населення на зміну обсягів роздрібного товарообороту пропонуємо використовувати також індекс стимулювання роздрібної торгівлі, який показує, яку частку у роздрібному товарообороті було придбано населенням за рахунок кредитних коштів, і розраховується за формулою:

$$I_c = \frac{O_k}{O_T} 100\% \quad (1)$$

O_k — обсяг нових кредитів, наданих банками населенню за період, грн;

O_T — обсяг обороту роздрібної торгівлі за період, грн.

Вплив банківського кредитування населення зростає зі зростанням значення індекса стимулювання роздрібної торгівлі. Динаміка даного індекса в Україні представлена на рис. 3.

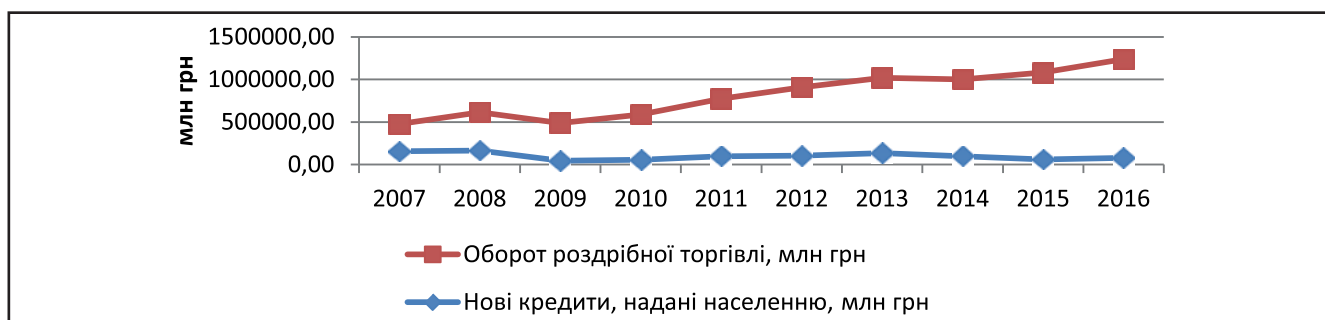

Рисунок 2. Динаміка кредитів, наданих банками України населенню, та обороту роздрібної торгівлі протягом 2007 — 2016 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [1, 2].

Рисунок 3. Індекс стимулювання роздрібної торгівлі в Україні протягом 2007 — 2016 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [1, 2].

Протягом 2007 та 2008 років значення досліджуваного індекса склали 48,98 % та 36,81 % відповідно. Це означає, що за рахунок кредитів, наданих банківськими установами, населення викупувало майже половину обсягу роздрібного товарообороту. Даний індекс значно зменшився після кризи і становив 10,28 % у 2009, що було викликано значним падінням обсягів кредитування населення і товарообороту. У зв'язку з тим, що банківське кредитування населення не відновилося до передкризового рівня, його вплив на динаміку товарообороту знизився. Найменше значення індексу стимулювання роздрібної торгівлі зафіксовано у 2015 році і становить 6,03 %. Разом з тим, починаючи з 2016 року, зароджується тенденція до підвищення стимулювального впливу банківського кредитування населення на розвиток роздрібної торгівлі.

Вплив банківського кредитування населення на споживчі витрати було також проаналізовано з використанням економіко-математичного моделювання в результаті чого було встановлено наявність нелінійного зв'язку між обсягами нових банківських кредитів, наданих населенню, та споживчими витратами, а також було підбрано адекватне емпіричним даним рівняння регресії з урахуванням індекса детермінації та приведеного індекса детермінації, а саме поліноміальну модель четвертого степеня.

Для здійснення компаративного аналізу впливу банківського кредитування населення на споживчі витрати населення у різні часові періоди пропонуємо індекс покриття споживчих витрат, що розраховується за формулою:

$$I_{\Pi} = \frac{O_k}{B_c} 100 \% \quad (2)$$

O_k — обсяг нових кредитів, наданих банками населенню за період, грн;

B_c — споживчі витрати населення за період, грн.

Динаміка запропонованого індекса покриття споживчих витрат в Україні представлена на рис. 4.

Згідно з даними рис. 4 максимальне значення індекса покриття споживчих витрат за проаналізований період спостерігалось у 2013 році і становило 12,82 %, після чого почалося його скорочення. За даними 2016 року даний індекс становив 5,06 %, тобто за рахунок кредиту покривалася незначна частка споживчих витрат населення. Така динаміка свідчить про менший вплив банківського кредитування населення порівняно із попередніми роками внаслідок зменшення обсягів кредитування населення, а також про наявність потенціалу для збільшення обсягів портфеля кредитів, наданих населенню.

Проте, нарощення обсягів кредитування населення може мати і негативний вплив на економічний розвиток, оскільки формування високори-

Рисунок 4. Динаміка індекса покриття споживчих витрат протягом 2010 — 2016 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [1, 2].

зикового портфеля може спричинити виникнення проблемних кредитів. Внаслідок неповернення позик кредитор не лише позбавляється доходу, а й втрачає власні кошти, які були передані позичальнику. Це призводить до ускладнень щодо здійснення виплат за зобов'язаннями банку. Тому до кредитування населення необхідно застосовувати виважений підхід з превентивною метою [5, с. 47].

Слід зауважити, що зростання обсягів кредитування населення повинно мати певні обмеження, викликані обсягом залучених ресурсів, для досягнення позитивного впливу на розвиток економіки, адже банки повинні мати достатньо ресурсів для задоволення платоспроможного попиту підприємств на кредити, а не лише на кредитування населення. У зв'язку з цим пропонуємо застосовувати такий показник як індекс використання залучених депозитів, що розраховується як співвідношення кредитів, наданих населенню, і коштів, залучених на банківські вклади:

$$I = \frac{\text{кредити, надані населенню, грн}}{\text{залучені депозити, грн}} \quad (3)$$

Оскільки більшу частку у складі залучених ресурсів банку займають депозити населення, то доцільно також розрахувати індекс використання залучених депозитів населення:

$$I_n = \frac{\text{кредити, надані населенню, грн}}{\text{депозити, залучені від населення, грн}} \quad (4)$$

Зважаючи на те, що наявні у банку ресурси повинні розподілятися для здійснення кредитування та інвестицій, то в цілому по банківській системі обсяг кредитів, наданих фізичним особам,

не може перевищувати обсяг депозитів, залучених банками всього, а також депозитів, залучених від населення. Проте в окремо взятому банку даний показник може перевищувати одиницю в залежності від обраної банком кредитної політики, спеціалізації банку. Динаміка даних показників по банківській системі України відображена у табл. 1.

На основі даних табл. 1 можна зробити висновки, що протягом 2005—2016 рр. індекс використання залучених депозитів не перевищував одиниці. Проте, слід відмітити, що з 2002 року він стрімко зростав і досяг свого максимуму у 2008 році, а саме 0,78. Тобто, у цей період портфель кредитів фізичним особам складав 78 % усіх залучених на депозити коштів. У той же час, слід зауважити, що частка кредитів, наданих населенню, у кредитному портфелі банків була значно менша, ніж частка інших кредитів. Це свідчить про недостатність ресурсів, залучених банками на депозити для їхньої кредитної діяльності. Необхідно відмітити, що у докризовий період банки активно використовували дешеві ресурси в іноземній валюті, отримані з-за кордону від материнських банків, для кредитування населення відповідно також в іноземній валюті. Далі спостерігається зниження індексу, яке викликане падінням обсягів банківського кредитування населення, а також заборонаю кредитування фізичних осіб у іноземній валюті.

Індекс використання залучених депозитів населення має такий же вектор розвитку, максимального значення він досяг у 2008 році. Проте, на відміну від попереднього показника, даний індекс

Таблиця 1. Динаміка індексів використання депозитів протягом 2005–2016 рр.

Період	Кредити, надані населенню, млн грн	Депозити всього, млн грн	Індекс використання залучених депозитів	Депозити, залучені від населення, млн грн	Індекс використання залучених депозитів населення
1	2	3	4	5	6
2005	35 659	134754	0,26	74 778	0,48
2006	82 010	185917	0,44	108 860	0,75
2007	160 386	283875	0,56	167 239	0,96
2008	280 490	359740	0,78	217 860	1,29
2009	241 249	334953	0,72	214 098	1,13
2010	209 538	416650	0,50	275 093	0,76
2011	201 224	491756	0,41	310 390	0,65
2012	187 629	572342	0,33	369 264	0,51
2013	193 529	669974	0,29	441 951	0,44
2014	211 215	675093	0,31	418 135	0,51
2015	174 869	716728	0,24	410895	0,43
2016	163 333	793475	0,21	444676	0,37

Джерело: побудовано автором за даними [1].

перевищував одиницю у 2008 та 2009 роках. Це свідчить про те, що коштів, залучених на депозити від населення, не вистачало навіть на задоволення потреб фізичних осіб у кредиті. Така динаміка є несприятливою для економічного розвитку, оскільки основне джерело ресурсів для банків — це депозити населення і їхній обсяг повинен бути достатнім не лише для кредитування населення, але й для кредитування суб'єктів господарювання. В іншому випадку рівновага між заощадженнями і кредитуванням не забезпечується, на задоволення потреб суб'єктів господарської діяльності у кредиті використовуються їхні ж кошти, розміщені у банках, а також запозичені кошти юридичних осіб. Причину того, що банки активізували кредитування населення у докризовий період, нарощуючи частку кредитів, наданих фізичним особам, вбачаємо у вищій прибутковості таких кредитів та наявності доступу до дешевих ресурсів у іноземній валюті. Різке зростання значень індекса використання залучених депозитів населення свідчить про імовірну недостатність кредитування економіки, ускладнення доступу підприємств до кредитних ресурсів. Тому даний показник повинен враховуватися при здійсненні аналізу та прогнозу макроекономічної ситуації.

Висновки

Отже, проведений аналіз показав, що банківське кредитування населення відіграє важливу роль у забезпеченні економічного зростання, що є також однією з цілей сталого розвитку. Тому за допомогою регулювання банківського кредитування населення на макrorівні та активізації окремих його напрямків можна прискорити досягнення певних екологічних, соціальних та економічних цілей для забезпечення сталого економічного розвитку України.

Список використаних джерел

1. Грошово-кредитна та фінансова статистика НБУ [Електронний ресурс] — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1
2. Економічна статистика [Електронний ресурс]. — Офіційний сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Стрільчук Л. В. Окремі проблеми банківської системи України / Л. В. Стрільчук, Ю. І. Стрільчук // Економіка, фінанси, право. — № 6–1. — Київ : Аналітик, 2016 — с. 42 — 44.
4. Стрільчук Ю. Банківське кредитування населення: теоретичний аспект / Ю. Стрільчук // Антикризове управління економікою та фінансами [Електронний ресурс] : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф., 31 травня 2017 р. / За редакцією професора В. М. Фурмана. — Київський інститут банківської справи, 2017. — С. 45 — 47. — Режим доступу: <http://www.kibs.kiev.ua/index.php/pro-nas/presa-pro-institut-visnik-kibs/konferentsiji>
5. Стрільчук Ю. І. Вплив банківського кредитування населення на економіку / Ю. І. Стрільчук // Економіка. Фінанси. право. — Київ : Аналітик, 2017. — №2/1. — С. 45 — 48
6. Стрільчук Ю. І. Інноваційні підходи до банківського кредитування населення [Електронний ресурс] / Ю. І. Стрільчук // Економіка та суспільство. — Мукачеве : Мукачівський державний університет, 2017. — Випуск 8. — С. 684–689. — Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-8>
7. Цілі сталого розвитку 2016 — 2030 [Електронний ресурс]. — Офіційний сайт ООН в Україні. — Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
8. The 21st Century Corporation: The Ceres Roadmap for Sustainability [Електронний ресурс]. — Офіційний сайт CERES. — Режим доступу: <https://www.calpers.ca.gov/docs/governance/2010/ceres-roadmap-for-sustainability.pdf>

І.К. ЧУКАЄВА,

д. е. н., г.н.с., Інститут економіки та прогнозування НАН України

Інституціональне середовище функціонування та розвитку систем забезпечення вуглеводнями

У статті розглянуто проблеми розвитку інституціонального середовища функціонування систем забезпечення вуглеводнями України в сучасних економічних умовах. Зокрема, проаналізовано особливості інституційної структури систем забезпечення вуглеводнями.

Ключові слова: інститути, інституції, особливості інституціонального середовища, системи забезпечення вуглеводнями.